

Aarne Haapakoski-lukupiiri 22.5.2012 Kulttuurikeskus Poleenissa Pieksämäellä

ATOROX KUUSSA – Outsider (1947, Hki)

(Atorox ihmisten valtias-kirjasta toinen kertomus)

Seikkailu- mielikuvitusromaani tulevaisuudesta

mukana 4 innokasta lukupiiriläistä, vetäjänä Marja Hotti.

Kirjassa esiintyviä henkilöitä:

Avaruuslaiva MO-56:n henkilöstö:

Atorox, robotti (22 eri ihmisten aivot kasetilla)

Professori Mitax (erikoisalana ilma- ja lämpötieteelliset seikat)

Mr John Graham , engl. insinööri (erikoisalana kasvi- ja eläinkunta)

Monsieur Pierre Dubois, ransk. insinööri (erikoisalana ilma- ja lämpötieteelliset seikat)

Tohtori Kivi, suomalainen, (erikoisalana kasvi- ja eläinkunta)

Matruusi Ivar Svensson, ruotsalainen ”Lullan”-aluksen toinen kansimatruusi - alukseen salaa piiloutunut svenski, joka pakoilee vaimoaan Stiinaa

Kuussa kohdattavia henkilöitä:

Napoleon, entinen torvensoittaja 15.ranskalaisessa siirtomaarykmentissä, nykyisin Kuussa Lunagermanian opetusministeri

Nebelhorn, alkujaan saksalainen, nykyisin Lunagermanian presidentti

Streithammel, saksalainen, Lunagermanian varapresidentti

Miss Collins, amerikkalainen, entinen New York Sun-lehden reportteri (saksalaisten mukana kuuhen joutunut entinen keskitysleirivanki, Nebelhornin yksityissihteeri ja hänen puolisoonsa tarkoitettu – myöhemmin liittyy Avaruuslaivan henkilöstöön)

Kuun asukkaita

- lähettäjä, presidentin sisäkkö, opas
- eri heimoja: sinus-kansa, Mare Grisumin rannikon asukkaat
- Apenniinien sotaiset heimot
- Mare Vaporumin kuulaiset

Juoni lyhykäisyydessään:

Maailman 1. rakettikäyttöinen avaruuslaiva MO-56 suuntaa tutkimusmatkalle kuuhun ohjaimissaan Atorox maailman tunnetuimman avaruuspurjehduksen tuntijan professori Mortonin aivoilla.

Professori Mitaxin tarkoituksena on, että Atorox jää toistaiseksi kuuhun radioreportteriksi ja maapallon asukkaat saavat joka päivä ultralyhytaaltolähettäjien välityksellä kuulla Atoroxin selostuksen. Asiat eivät kuitenkaan suju siten, kuten myöhemmin tulemme näkemään.

Miehistö uskoo olevansa ensimmäiset maan ihmiset kuussa. He tutustuvat kuun maaperään, erikoiseen kasvillisuuteen ja puustoon, maisemiin, vuoriin ja järviin. Sattumalta he löytävät maasta upseerin tikarin, jossa on merkintä Made in Germany 1943 ja heille selviää, että kuussa on ollut jo pitempään maasta tulleita ihmisiä – saksalaisia!

Pian he törmäävät Napoleoniin, saksalaiseen sotavankiin, joka on saksalaisten nimeämän kuun valtakunnan eli Lunagermanian opetusministeri. Hän kertoo tarinansa sekä saksalaisten tulon kuuhun. Samalla hän kuvailee mm. kuun asukkaita, puhuttua kieltä, ajan määrittelyä, rahayksikköä, eri teollisuuden aloja ja hallintoa: Lunagermania on demokraattinen tasavalta ”kukaan ei moiti hallitusta” – ei osata lukea kuin välttämätön, sanomalehtiä ei ilmesty eli tyytymättömyyttä ei voi julkisesti ilmaista. Hän kertoo Gemeposta eli yleisinhimillisestä poliisista, Hän kertoo myös amerikkalaisen reportteri Miss Collinsin kohtalon eli ensimmäinen nainen kuussa!

Tämän jälkeen avaruuslaivan miehistö päättää pelastaa Miss Collinsin Napoleonin opastuksella Lunagermanian pääkaupungista Neue Berlinistä, jossa hän asuu. He pääsevät pakenemaan Miss Collins mukanaan mutta joutuvat kulkemaan pitkiä matkoja ja kohtaamaan sotaisat kuun asukkaat. Mustasukkaisuuskohtauksiltakaan ei vältytä.

Paetessaan sotaisia kuun asukkaita, he saavat vangiksi erään kuun sotajoukon komentajan, jonka aivot professori Mitax ehtii kuvata. Atorox ottaa salaa käyttöön nämä aivot ja kavaltaa kuun asukkaille maan asukkaiden suunnitelmat. Sotatila on käynnissä. Atorox saadaan vaiennettua ja maahan paluu aikaistuu suunniteltua nopeammin. Jopa niin nopeasti että herrat Dubois ja Svensson oltuaan liian kaukana tiedusteluretkellä ja etsimässä kadonnutta aktinouraanirasiaa joudutaan jättämään kuuhun. Avaruuslaiva MO-56:n tarkoituksena on suunnata kohti maata mutta päähän vioittunut Atorox tekee suunnistusvirheen ja alus säntää kohti Mars-planeettaa mukanaan professori Mitax, Miss Collins, insinööri Graham, tohtori Kivi ja Napoleon.

Ja seikkailu jatkuu...

Lukupiiri kävi läpi Atoroxista varsinaisen ensimmäisen planeettakertomuksen eli Atorox kuussa ja ”kuuhulluksihan” sitä melkein tuli – niin se vei mukanaan. Mikä mielikuvitus huumorilla ja hiven romantiikalla höystettynä! Hän on huomionut hyvin sodan ajan ja sen jälkeisen tilanteen – saksalaisten toimet, atomifysiikan tuntemuksen, juutalaiset, rotukysymyksen, monikansallisuuden (aluksen porukka hyvin monikansallista). Kuuraketin sisuksessa toiminta istuimiseen, ruokailuineen ja kokkeineen ja svensson-kokin taustat hauskoja. Taas myös suomalainen Auervaarakin hieman mukailtuna mukana.

Nimien keksimisessä mestari hyödyntäen varsinaisia nimiä kuten Nobelista Nebel, Gestaposta Gemepo etc. Toisten meteorien ohituksen kuvaus jännittävää. Kuulaiset, kuun maaperä, kuun kasvisto, eläimistö, upeat ”keskieurooppalaiset” maisemat – kuvaukset kuin Alpeilta. Tuli mieleen 1960-luvun Jetsonit .

Kirjoitus hyvin raportointimaista kuten kirjeenvaihtajalla konsanaan. Varmasti lukuisien matkojen kokemukset monista maista ja maanosista kartuttaneet tietoa laajan lukeneisuuden lisäksi. Toisaalta juonen tarinoissa on löydettävissä samaa jopa Purppurantekijän kanssa eli Raamatun historian tarinoiden hyödyntäminen. Myös kansanomaista kuvausta, sutkauksia. Outsider on elänyt aikaansa edellä, kiinnostunut utopistisista asioista mutta paljon tietopuolta mukana. Ei ihme, että monet scifi-ihmiset ovat ottaneet Outsiderin Atoroxin ”esikuvakseen”.

Meillä seikkailu jatkuu loppukesästä – kesällä yritetään lukea toiset Atorox-seikkailut, mahdollisesti elosyyskuun vaihteessa käsitellään Atorox Marsissa!